Muistio

Vihreä kasvu
Minna Ojanperä

18.11.2024

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle
Asia: HE 175/2024 vp.

Hallituksen esityksen suhde ennallistamisasetukseen

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitolta kirjallista lisäselvitystä siitä, mikä on hallituksen esityksen suhde ennallistamisasetukseen. EK:n näkemyksen mukaan vesipuitedirektiivillä ja ennallistamisasetuksella on selkeä asiallinen yhteys, ja siten hallituksen esitys linkittyy ennallistamisasetuksen kansalliseen toimeenpanoon.

Vesipuitedirektiivin tavoite vesien hyvästä tilasta tulee ottaa kansallista ennallistamissuunnitelmaa laadittaessa huomioon. Ennallistamisasetuksessa on lisäksi vesiluontotyyppeihin ja vesilajien elinympäristöihin liittyviä tavoitteita rannikkovesien, sisävesien ja virtavesien osalta. Ennallistamisasetuksen toimeenpanossa jäsenvaltioilla on kuitenkin harkintavaltaa erityisesti ennallistamiskeinojen valinnassa sekä kohteiden priorisoinnissa. Kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelussa on mahdollista arvioida tarkemmin, miten hallituksen esityksen ja ennallistamisasetuksen yhteys kansallisen lainsäädännön tasolla lopulta muotoutuu. Hallituksen esityksellä ollaan joka tapauksessa vahvistamassa vesipuitedirektiivin tilatavoitteita oikeudellisiksi sitoviksi kansallisen lainsäädännön nojalla. Molemmissa säädöksissä tavoitellaan luontoympäristön hyvää tilaa ja asetetaan pääsäännöksi tilan heikentämiskielto, josta voi poiketa vain hyvin rajatusti. Näin ollen voisi ajatella, että hallituksen esitys tukee kansallisen ennallistamisasetuksen toimeenpanoa.

EK huomauttaa, että vesipuitedirektiivin muutosprosessi on parhaillaan käynnissä Euroopan unionissa. Prosessin tavoitteena on mahdollistaa tilapäinen poikkeaminen veden hyvän tilan tavoitteesta esimerkiksi ennallistamishankkeiden osalta. Tilatavoitteen varsin tiukka oikeudellinen sitovuus on johtanut epätarkoituksenmukaisiin oikeudellisiin johtopäätöksiin, joissa veden tilaa parantava hanke ei voisi saada kansallista lupaa vesipuitedirektiivin vastaisena. Direktiivin muuttaminen voikin edesauttaa ennallistamisasetuksen toimeenpanoa jäsenvaltioissa.

EK lisäksi huomauttaa, että ennallistamisasetuksen kansallinen toimeenpano on juuri alkanut Suomessa. Vastaus ympäristövaliokunnan kysymykseen selvinnee viimeistään vuonna 2026, ellei aiemmin.

Kunnioittavasti,

Minna Ojanperä
johtava asiantuntija
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK